

Vraag nr. 14
van 20 november 2000
van de heer KARIM VAN OVERMEIRE

Buitenlands beleid – Wit-Rusland

Wit-Rusland is op dit ogenblik ongetwijfeld het meest ondemocratische en autoritaire regime in Europa.

Onder president Alexander Loekasjenko werd de klok teruggedraaid naar de situatie van voor 1991, inclusief een terugkeer naar de communistische vlaggen en symbolen en een doorgedreven russificatie. Er is sprake van een grootscheepse schending van de mensenrechten. De oppositie wordt systematisch monddood gemaakt door ontvoeringen en intimidatie. Dit alles wordt onder meer bevestigd door Amnesty International.

De parlementsverkiezingen van oktober jongstleden waren dan ook, bij gebrek aan een oppositie, een farce. De OVSE (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa) weigerde trouwens waarnemers te sturen, onder meer omdat de oppositiekandidaten geen toegang kregen tot de media. Uiteindelijk erkende alleen Rusland de resultaten van deze verkiezingen.

1. Welke positie bekleedt Wit-Rusland in het Vlaamse beleid ten opzichte van Centraal- en Oost-Europa ?
2. Kan de minister-president een overzicht geven van de – wellicht schaarse – contacten tussen Vlaanderen en Wit-Rusland ?
3. Wat is de houding van de Vlaamse regering ten opzichte van het regime in Wit-Rusland ?

Antwoord

1. Vlaanderen onderhoudt noch met betrekking tot het bilateraal Vlaams buitenlands beleid, noch via multilaterale organisaties enige relatie met Wit-Rusland.

Vlaanderen heeft zich hierbij steeds gehouden aan het standpunt dat door de Europese Unie wordt ingenomen, zodat sinds 1996 – het begin van de ernstige schendingen van de democratische regels in Wit-Rusland – geen samenwerking of contacten werden onderhouden. Er is dus in Wit-Rusland geen enkel project gerealiseerd in het kader van het Samenwerkingsprogramma voor Centraal- en Oost-Europa en

evenmin via bijvoorbeeld IAO, EBWO of Unesco. Ook in het vernieuwde beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa kan Wit-Rusland, onder het huidige regime, geen aanspraak maken op samenwerking met Vlaanderen.

Dit is ook gebleken bij de behandeling van het investeringsakkoord tussen de BLEU en Wit-Rusland dat in 1995 door de federale overheid mede namens Vlaanderen was ondertekend. De vorige Vlaamse regering keurde de tekst goed en gaf op 21 april 1998 machtiging tot ondertekening van het akkoord. Die beslissing werd echter niet uitgevoerd tijdens dezelfde legislatuur. De huidige regering achtte het niet opportuun dit dossier op de Vlaamse regering te agenderen vanwege de voortdurende schending van de mensenrechten waarvan Wit-Rusland wordt beschuldigd. (de federale regering zal eveneens wachten met goedkeuring en ondertekening).

(IAO : Internationale Arbeidsorganisatie ; EBWO : Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling ; Unesco : United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization ; BLEU : Belgisch-Luxemburgse Economische Unie – red.)

2. Het overzicht van de contacten tussen Vlaanderen en Wit-Rusland is snel gemaakt. Bij mijn weten zijn er geen officiële contacten van de Vlaamse overheid met Wit-Rusland.
3. Inzake de houding van de Vlaamse regering ten opzichte van het regime in Wit-Rusland wens ik te verwijzen naar mijn beleidsnota waarin duidelijk wordt gesteld dat de verdediging van fundamentele humane waarden maximaal zal worden behartigd. (*Het Vlaams Buitenlands Beleid ; Stuk 163 (1999-2000) – Nr. 1, blz. 10 – red.*)

Vlaanderen hecht het grootste belang aan de eerbied voor fundamentele waarden als democratie, respect voor de mensenrechten, tolerantie, rechtvaardigheid, vrijheid en vrede. Wij willen ons derhalve inzetten om die waarden ook in Wit-Rusland te laten eerbiedigen.

Wij menen dat onze mening en stem hierbij op een aanvaardbare wijze wordt vertolkt door de Europese Unie, die sinds 1996 het regime onder druk zet door middel van een aantal maatregelen, zoals het niet erkennen van de nieuwe Wit-russische grondwet, het opschorten van bilaterale relaties op ministerieel niveau, bevrozing van technische bijstandsprogramma's en dergelijke.

De houding van de EU is sinds 1999 dat sancties slechts stap voor stap kunnen worden opgeheven naarmate aan de verschillende gestelde eisen inzake democratie, wettelijkheid en mensenrechten wordt tegemoetgekomen.

Zoals bleek tijdens de recente verkiezingen van 15 oktober jongstleden is het regime van president Loekasjenko niet bereid de EU-aanbevelingen ook in realiteit om te zetten. De EU herhaalt haar steun aan het democratiseringsproces. Vlaanderen sluit zich volledig aan bij dit standpunt.